

תצוה (206)

על הכפורת למעלה, עם הכל, ו"פניהם איש אל אחיו". מבואר בחז"ל שכרוב אחד נגד השכינה, כרוב אחד כנגד עם ישראל, בכל מקרה: "פניהם איש אל אחיו". איך אפשר להיות סוככים בכנפיהם? כאשר הלב שמח בגדולת אחיו. לראות את הזולת, לחיות את השני.
ספר "יחי ראובן"

שפה יהיה לפיו, וממילא תשקוט המחלוקת שפה יהיה לפיו סביב וכו' לא יקרע (כח.לב)
איתא בגמרא (סנהדרין ז): אמר רב הונא, האי תיגרא (מחלוקת), דמיא לצינורא דבידקא דמיא כיון שרווח רווח, ופירש"י: ואם אינו סותמו מיד, הולך ומרחיב ושוב אינו יכול לסתמו. ועל זה אמר **שלומה המלך** (משלי טו. א): **"מענה רך ישיב חמה"**. והנה **"מענה רך"** עולה בגימטריא: **"ש'פ'ה"**. וזהו שרמזה לנו תורתנו הקדושה **"שפה יהיה לפיו"**, כאשר שפה יהיה לפיו של האדם, דהיינו מענה"ה ר"ך, אז **"לא יקרע"** הריב להיות הולך ומרחיב, **"וארך אפים ישקיט ריב"** (שם.יח)
ספר "עלים לתרופה"

פעמן זקב ורמון פעמן זקב... על שולי המעיל (כד. לד)
מעיל מכפר על לשון הרע. אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול (ערכין טז)
את הקול שבמעיל משמיעים הרימונים, ברם, אם כן, מפני מה היו גם רימונים אשר אינם משמיעים קול? בגמרא (חולין פט). אמרו, מה אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים עצמו כאלם. יכול אף בדברי תורה כן, תלמוד לומר **"צדק תדברון"**. נמצא, כי כאשר לא יכול אדם ללמוד תורה, חובה עליו לשים עצמו כאלם אשר לא יפתח פיו. זהו שרמזו הפעמונים והרימונים. על המעיל היו לסירוגין פעמון זהב ורימון, כדי לרמז על לימוד התורה ועל השתיקה הבאה כאשר שובתים מלימוד זה. אם מתנהג האדם באופן זה, לומד תורה או שותק, אזי **"ונשמע קולו בבואו על הקודש"**, ויתקבלו למעלה קול תורתו וקול תפילתו.

חפץ חיים

מידותיו של האדם, קודש לה' ועשיית ציון זקב טהור ופתחת עלי פתחי חתם קדש לה' (כח. לז)

מבאר ה"חתם סופא": אמרו חז"ל (ערכין טז): הציץ בא לכפר על עזות פנים דכתיב: **"ומצתך נחושה"**. ישנם פעמים שצריך האדם להיות עז פנים, כמו שאמרו (באבות): **הוי עז כנמר לעשות רצון אביך שבשמים**, וכפי שאמרו חז"ל (ביצה כה:), **דבעם ישראל יש מידה מיוחדת שהם עזים שבאומות**, ולכן ניתנה התורה דווקא להם.

הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה
וְאִתָּה תִּצְנֶה אֶת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זַיִת זָךְ פְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (כז. כ)
אמר בר קפרא, הנפש והתורה נמשלו לנר, הנפש, דכתיב (משלי כ. כז) **"נר ה' נשמת אדם"**, והתורה, דכתיב (שם ו. כג) **"כי נר מצוה ותורה אור"** (דברים רבה פרשה ד'). במלחמת היצר צריך להלחם בשני מישורים. האחד, להגדיל את היראה מהקב"ה, והשני, להקטין את הנסיון. דרך משל, אדם עושה מצוה או עוסק בתורה, ופתאום בא אליו היצר הרע בטענה, שעקב כך הוא מחסר ממונו וכדומה, ומפתהו לעזוב את עסק התורה או המצוה. כיצד יוכל להתחזק נגד עצת יצרו? אם יבין שהתורה היא אור והמצוה היא נר, ואמרו חז"ל במדרש (שמות רבה לו. ג): **מה הנר הזה כשהוא דולק, אפילו אלף אלפים קרונים וסבקיין מדליקיין הימנו ואורו במקומו, כך כל מי שיתן למצוה אינו מחסר את נכסיו. כלומר, אפילו שאנשים רבים משתמשים באור הנר ומדליקים ממנו את נרם, אין הנר מפסיד מאורו כלום, כך בקיום התורה לעולם לא יפסיד ולא יחסר ממנו מאומה. כשיתבונן במחשבו זה, יקל עליו לעשות את המצוה ולעסוק בתורה, ביודעו כי עצת היצר היא, המפתה את האדם בדמיון תעתועים כי הוא המפסיד, מהמצוה, וצריך האדם לדעת שהכל הוא רק ניסיון.**
ספר "להתענג בתענוגים"

לב שהיה שמח בגדולת אחיו ונשא אהרן את שמונתם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרון... וקיי על לב אהרן כבאו לפני ה' ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו. (כה. יב. ל)
הכהן גדול, אהרן, נשא את עם ישראל בשני מקומות: על הכתפים ועל הלב. מענין, על הכתפים הם היו ששה ששה יחד. אבל על הלב היה לכל אחד מקום מיוחד, נפרד. כל אחד הוא מיוחד. חז"ל אומרים שלא כל אחד יכול היה לזכות להניח על גופו את משפטי בני ישראל, אלא לב שהיה שמח בגדולת אחיו זכה לאורים ותומים. בן אדם לחבירו. כתוב בפרשה הקודמת על הארון שבקודש הקודשים, שהארון כנגד התלמיד חכם: תוכו כבדו. הכרובים **"פורשי כנפיים למעלה"**. השייכות של התלמיד חכם שהוא חי למעלה, כל המהות שלו היא למעלה, הוא לא נמצא פה, הוא למעלה. **"סוככים בכנפיהם על הכפורת"**, כלומר מגינים על התורה, מול אלו המעונינים לפגום בתורה ולהזיק חלילה, סוככים תלמידי חכמים ומגינים, שחלילה לא יגעו בקוצו של יו"ד בתורה. אבל יש עוד תנאי: **"ופניהם איש אל אחיו"**. המהות של תלמיד חכם, למרות שהוא

"קָדַשׁ", עליו לדעת כי בעיני ההמון הוא נחשב "קָדַשׁ"
קָדַשִׁים", ולומדים העם ממעשיו, לכן חייב הוא להישמר
ולהזהר עשרת מונים בכל הנהגותיו והליכותיו.
רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

הלכה: השומע קריאת המגילה אבל מחשבתו פונה לדברים אחרים

שו"ע (סי' תרצ"ד מ"ב סקמ"ה): ואם חיסר הקורא אפילו
תיבה אחת לשמוע לא יצא וצריך לחזור, כתב הפסקי
תשובות (אות ד): ובכה"ט סיים בשם המג"א, אבל אם
שמע ולא כיון בכל תיבה יצא, ופירש הלבושי שרד (על
המ"א סקט"ו) דכוונת המג"א דלא כיון פירוש המילות,
שאינו לעיכובא, אבל אם לבו פונה ומחשב בדברים
אחרים בעת הקריאה, אף שאזניו שומעות, אין זה
שמיעה לצאת בה ידי חובתו, והרי כאילו אינו שומע.
"פסקי תשובות" חלק ו'

פתגם: אל תסמכו על הבטחות, השתדלו להסתדר בלעדיהן.

חקירה: אף הן היו באותו הנס (נשים במגילה ובנר
חנוכה): טעם לחייב את הנשים, או רק סילוק את
הפטור. (אור גדול דף קעב טור א: מחלוקת רש"י ותוס')
"ספר קובץ" יסודות וחקירות"

סיפור: תלוי בטיב ההכנה: כאשר מלאו ליהונתן שבע
שנים, שכר לו אביו מלמד מיוחד, למען ילמדו תורה
בהתאם לכשרונותיו המעולים. שאל המלמד בעצת
האב, איזו מסכת ללמד את בנו, הציע האב מסכת ביצה.
לא נטה המלמד לקבל הצעה זו באמרו: ביצה היא מסכת
קלה מדי בשביל ילד מוכשר כזה. הגיב על כך יהונתן,
שנכח באותו מעמד, ואמר: ביצה עשויה להיות קלה וגם
קשה, הכל תלוי בטיב ההכנה. "ספר חזק" חלק ג'

מזל טוב ליום הולדת של בחי אסתר בת מלכה שבת שלום, פורים שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זווירה,
סשא בנימין בין קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל
יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן
רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים
בן שלוה, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליזה,
ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל,
יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל
יצחק בן ציפורה, יוסף בן מייכה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת
שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים.
זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה
בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח.

וזה רמזה התורה "וְעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב טְהוֹר" ותכתוב עליו
"קָדַשׁ לַה'", לומר שתהיה מידת תעוזת קודש לה', ולא
לדבר רשות. על פי דבריו ביאר בנו ה"כתב סופר" אם
סיום המשנה (באבות): "עז פנים לגיהנם וכו' יהי רצון
שיבנה בית המקדש במהרה בימינו וכו'", דלכאורה לא
מובן מה כוונת התנא כאן להתפלל על בנין בית
המקדש? אלא, כיון שאמר הוי עז כנמר לעשות רצון
אביך שבשמים, ומזהיר על העזות שהיה לא לשם שמים
ואמר עז פנים לגיהנם, הנה אדם שמעיז פנים ועומד נגד
הפושעים ומורדים בתורה, לפעמים יכשל במדה זו גם
לדבר עבירה מרוב ההרגל, נמצא שהעזות הגם שהיא
לשם שמים, מסוכנת, ובשלמא בזמן שבית המקדש קיים
היה הציץ מרצה על עזות שהיא לא לשם שמים אבל
כשאין בית המקדש קיים מה נעשה, לכן סיים מיד
ואמר: יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו,
ויכפר לנו על עבירה זו. "ספר אוצרות התורה"

כרוב ענותנותו הבין כי זהו חוק וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחֹק עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פִּי תְרוּמָה הוא (כט. כח)

אחת מכ"ד מתנות כהונה היא זו, שהכהן מקבל בכל
קרבן שלמים את החזה והשוק. אלא שיש להבין, מדוע
התורה מכנה את המתנה הזאת "חֹק"? יש לתרץ על פי
מה שכתוב בתהלים (ב.ז): "אספרה אל חוק ה' אמר אלי
בני אתה, אני היום ילדתיך". מה רצה לומר דוד המלך
בדבריו אלו? אלא, שברוב ענותנותו לא הבין דוד המלך
מדוע הקב"ה מכנהו בן? על כך ענה: אספרה אל חוק,
כלומר זהו חוק, דבר שהמלך קבע ואין לו טעם. וזהו
שאמר הכתוב "וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחֹק עוֹלָם", כי גם
אהרן ובניו לא הבינו מדוע הם זכאים לקבל מתנות
כהונה, והסבר היחיד שהיה להם הוא, שזהו חוק מאת
המלך, ועל כן אומרת התורה: "וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחֹק
עוֹלָם", כי כך הם הבינו.

ספר "ומתוך האור"

וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קָדַשׁ קְדָשִׁים (כט. לו)
דבר פלא הוא שמזבח הנחושת נקרא בתורה "קָדַשׁ"
קְדָשִׁים" כאן ולהלן (מ. י) אף שעמד מחוץ להיכל, ואילו
מזבח הקטורת שעמד בתוך ההיכל כנגד הארון נקרא
"קָדַשׁ" (להלן מ. ט). וכבר עמד הרמב"ן על כך, שהרי רק
מקום משכן העדות נקרא "קָדַשׁ קְדָשִׁים", כאמור לעיל
(כו. לג): "והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קדש
הקדשים". רמז מוסרי עמוק מוצא כאן רבי משה
פינשטיין זצ"ל: התורה באה לרמוז לתלמיד חכם
שנמשל למזבח, כי גם אם בעת היותו בתוככי בית
המדרש מעשיו הם רק בבחינת "קָדַשׁ", צריך הוא
להשגיח כי בעת היותו בחוץ, בין אנשים פחותים
ובאוירה ירודה, יהיו מעשיו בבחינת "קָדַשׁ קְדָשִׁים",
ועליו לגדור עצמו ולהתחזק. זאת ועוד, אף מי שנחשב
בתוככי בית המדרש, בין תלמידי חכמים רק בגדר

